

OTAJÄRVEN PENGERRYSSALUEEN LINNUSTO 1981

Hannu Rautanen

Asko Suoranta

OTAJÄRVEN PENGERRYSSALUEEN LINNUSTO 1981

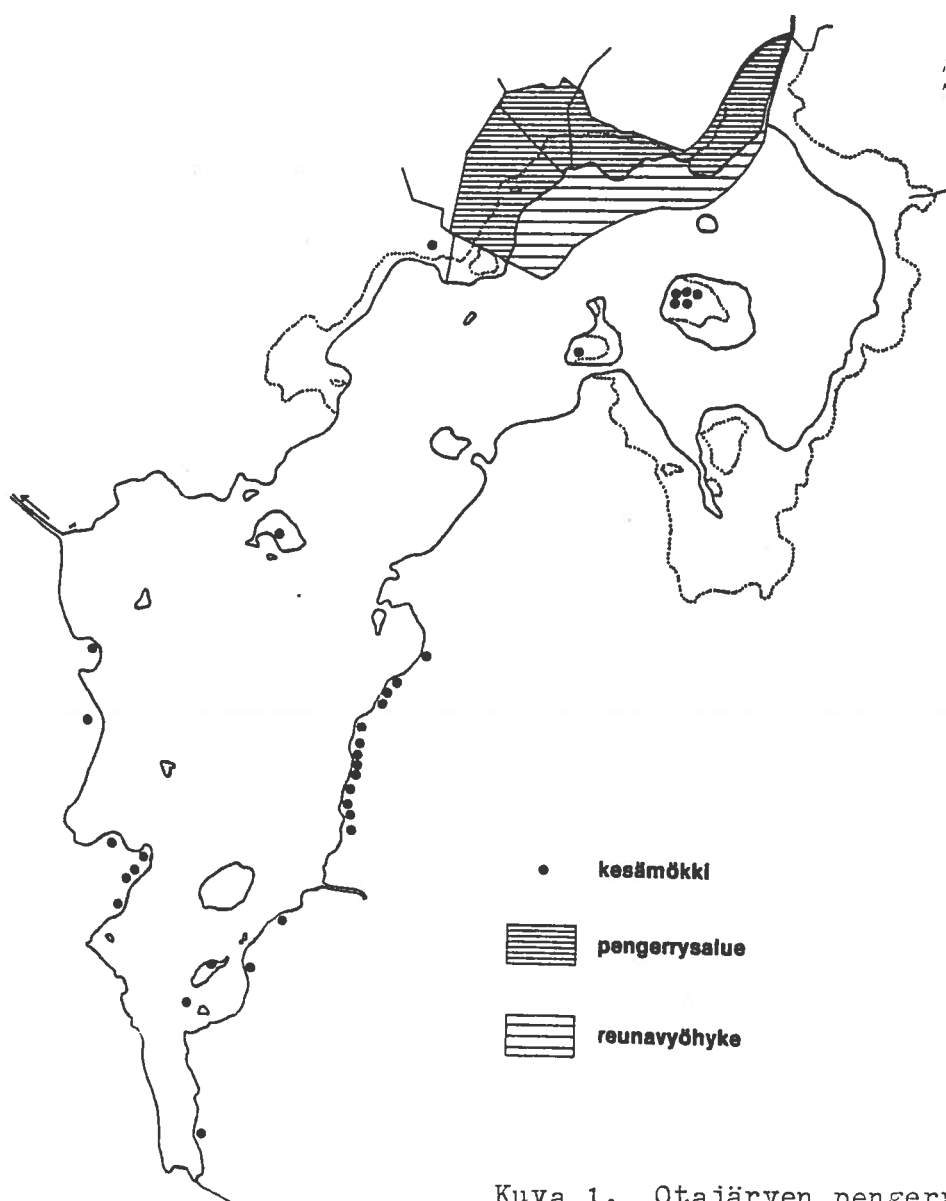
Otajärven pengerrysalue (44ha) sijaitsee järven pohjoisosassa Kodisjoen kunnan alueella (Kuva 1.). Eri ikäiset pensaikot (23ha), hetteiköiset rantaniityt (18ha), kalliopohjaiset pienehköt metsäsaarekkeet (2ha) ja vesialue (1ha) luonnehtivat aluetta (Kuva 2.). Pengerryksen on arvioitu aiheuttavan haittaa myös lähialueen pesimälinnustolle. Näin on päädytty 25 ha:n reunavyöhykkeeseen (Kuva 1.); jonka linnusto on myös inventoitu.

Alueen linnusto takseerattiin kartoitusmenetelmää käyttäen. Tutkimusalueella suoritettiin seitsemän varsinaista laskentaa (16.5. klo 5.00 - 13.55, 31.5. klo 4.20 - 12.30, 1.6. klo 4.50 - 11.00, 6.6. klo 4.00 - 8.50, 7.6. klo 5.45 - 9.55, 14.6. klo 4.30 - 9.25 ja 28.6. klo 4.10 - 8.30), kaksi yölaskentaa (14.6. klo 2.05 - 4.15 ja 28.6. klo 1.45 - 3.45) ja yksi veneretki reuna-alueelle (31.5. klo 15.00 - 16.30), joiden aikana alue kierrettiin siten, että mikään paikka ei jäänyt 100 metriä kauemmaksi kulkureitistä ja kaikki paikallisena tavatut linnut merkittiin karttapohjalle (mittakaava 1: 4000). Yöläskentöissä kulkureitti oli huomattavasti lyhyempi. Havaintojen paikallistamisen helpottamiseksi kuljettiin joka kerta samaa reittiä, eri kerroilla eri suuntaan. Tämä on myös syynä laskentaan käytetyn ajan lyhenemiseen kesän edistymässä (paikat tulivat tutuiksi!).

Uikkujen ja sorsalintujen parimäärät perustuvat 16.5. havaittuihin lintuihin. Mustakurkku-uikun ja sotkien osalta tietoja täydennettiin 31.5. suoritettujen retkien havainnoilla. Uikkupariksi tulkittiin havaittu pari tai yksinäinen lintu. Sorsalintujen parimäärän arvioperusteena olivat parit, yksinäiset koiraat ja pienet koirasparvet (korkeintaan kaksi koirasta). Nokikanareviirit kartoitettiin 16.5. - 6.6. välisenä aikana. Muiden lintujen parimäärät arvioitiin varsinaisen kartoituksen mukaan. Tällöin reviiiriksi hyväksyttiin havaintorykelmä, jossa oli vähintään kaksi havaintoa. Poikkeuksena tästä hyväksyttiin harmaasiepon osalta myös havaintorykelmät, jois-

sa oli vain yksi havainto, koska lajin havaitseminen on tiheissä pensaikoissa erittäin vaikeaa.

Pengerrysalueella pesi 30 lintulajia ja 177 lintuparia (tiheys 402 paria/km²) sekä reuna-alueella vastaavasti 15 lajia ja 45 paria (tiheys 180 paria/km²). Parimäärät on esitetty taulukossa 1 samoin kuin kosteikkolajien parimäärät vuosilta 1976 ja 1977 (Otajärven luonto ja merkitys, 1979). Vertailussa on huomattava loppikolonian katoaminen, mikä johtunee suuresta veden korkeudesta.

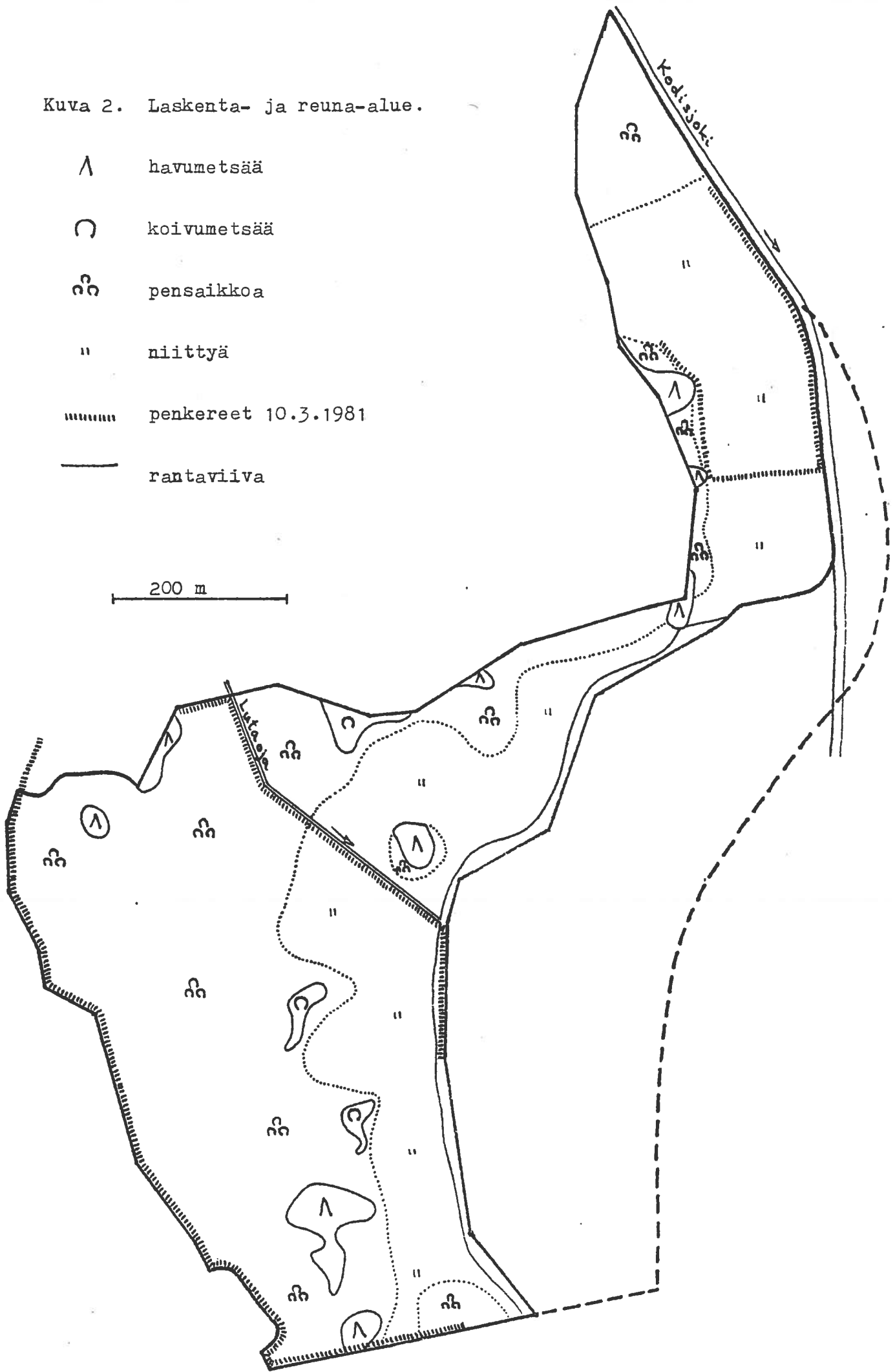

Kuva 1. Otajärven pengerrys-
alueen sijainti.

Kuva 2. Laskenta- ja reuna-alue.

- ^ havumetsää
- koivumetsää
- ∩ pensaikkoa
- " niittyä
- ||||| penkereet 10.3.1981
- rantaviiva

200 m

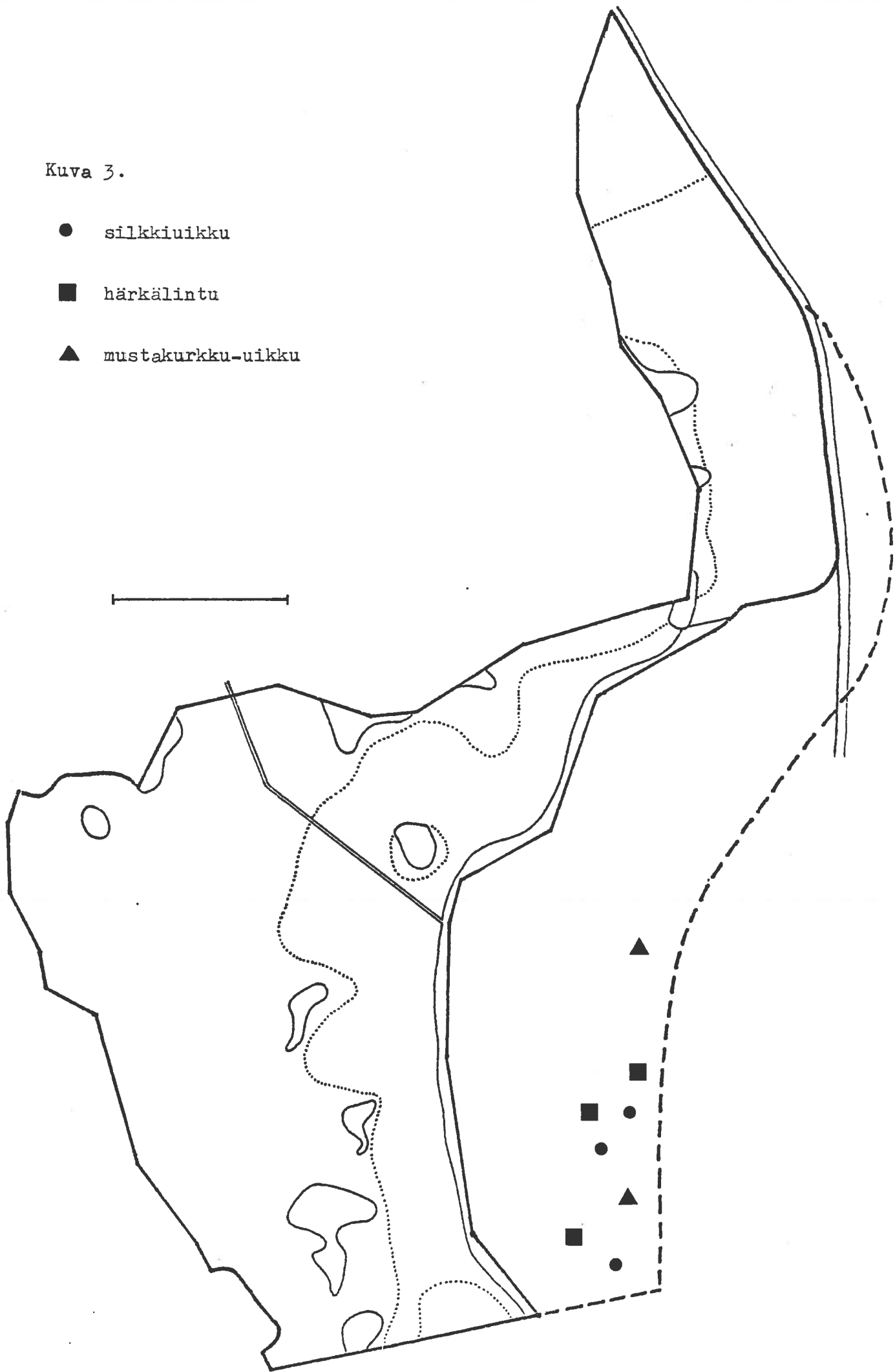

Taulukko 1. Pengerrysalueen ja sen reunavyöhykkeen linnuston
parimäärät Otajärvellä vuosina 1976, 1977 ja 1981.
(.. = lajia ei laskettu)

	Pengerrysalue (44ha)			Reunavyöhyke (25ha)		
	1976	1977	1981	1976	1977	1981
silkkiuikku	-	-	-	1	1	3
härkälintu	-	-	-	2	2	3
mustakurkku-uikku	-	-	-	4	6	2
heinäsorsa	1	-	2	3	2	2
tavi	2	-	1	4	2	2
haapana	-	-	-	-	1	2
lapasorsa	-	-	2	1	2	2
tukkasotka	-	-	-	-	2	6
punasotka	-	-	-	8	4	5
telkkä	-	-	-	2	2	6
ruskosuohaukka	1	1	-	-	-	1
kurki	1	1	-	-	-	-
luhtakana	-	-	-	2	1	-
nokikana	-	-	-	9	9	5
töyhtöhyppä	-	1	1	-	-	-
taivaanvuohi	3	4	7	-	-	1
metsäviklo	-	-	1	-	-	-
liro	1	1	3	-	-	-
punajalkaviklo	-	1	-	-	-	1
pikkulokki	-	-	-	?	9	-
naurulokki	-	-	-	100	100	-
harakka	1	-
talitiainen	2	-
hömötiainen	1	-
räkättirastas	2	-
punakylkirastas	1	-
mustarastas	1	-
pensasastasku	6	3	8	-	-	-
satakieli	2	1	1	-	-	-
punarinta	1	-
rytikerttunen	1	-	-	-	1	-
ruokokerttunen	12	10	8	1	4	-
lehtokerttu	8	-
pensaskerttu	7	-
pajulintu	36	-
sirittäjä	1	-
harmaasiippo	5	-
metsäkirvinen	1	-
västaräkki	1	2	6	-	1	-
keltävästaräkki	8	5	20	1	2	-
pikkulepinkäinen	2	1	1	-	-	-
punavarpunen	4	4	7	-	-	-
peippo	12	-
keltasirkku	3	-
pajusirkku	13	14	27	2	3	4

Kuva 3.

- silkkiuikku
- härkälintu
- ▲ mustakurkku-uikku

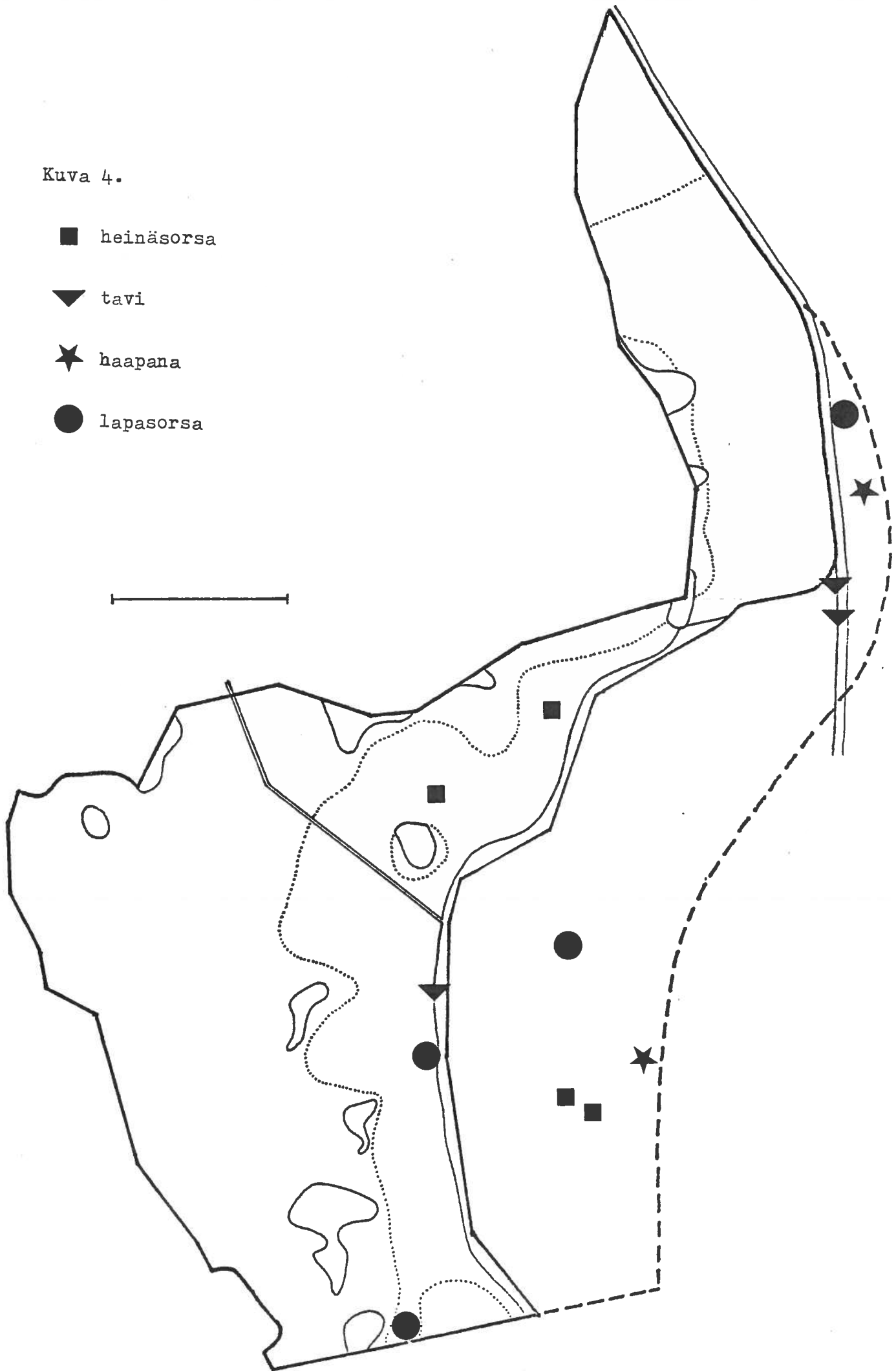
Kuva 4.

■ heinäSORsa

▼ tavi

★ haapana

● lapasorsa

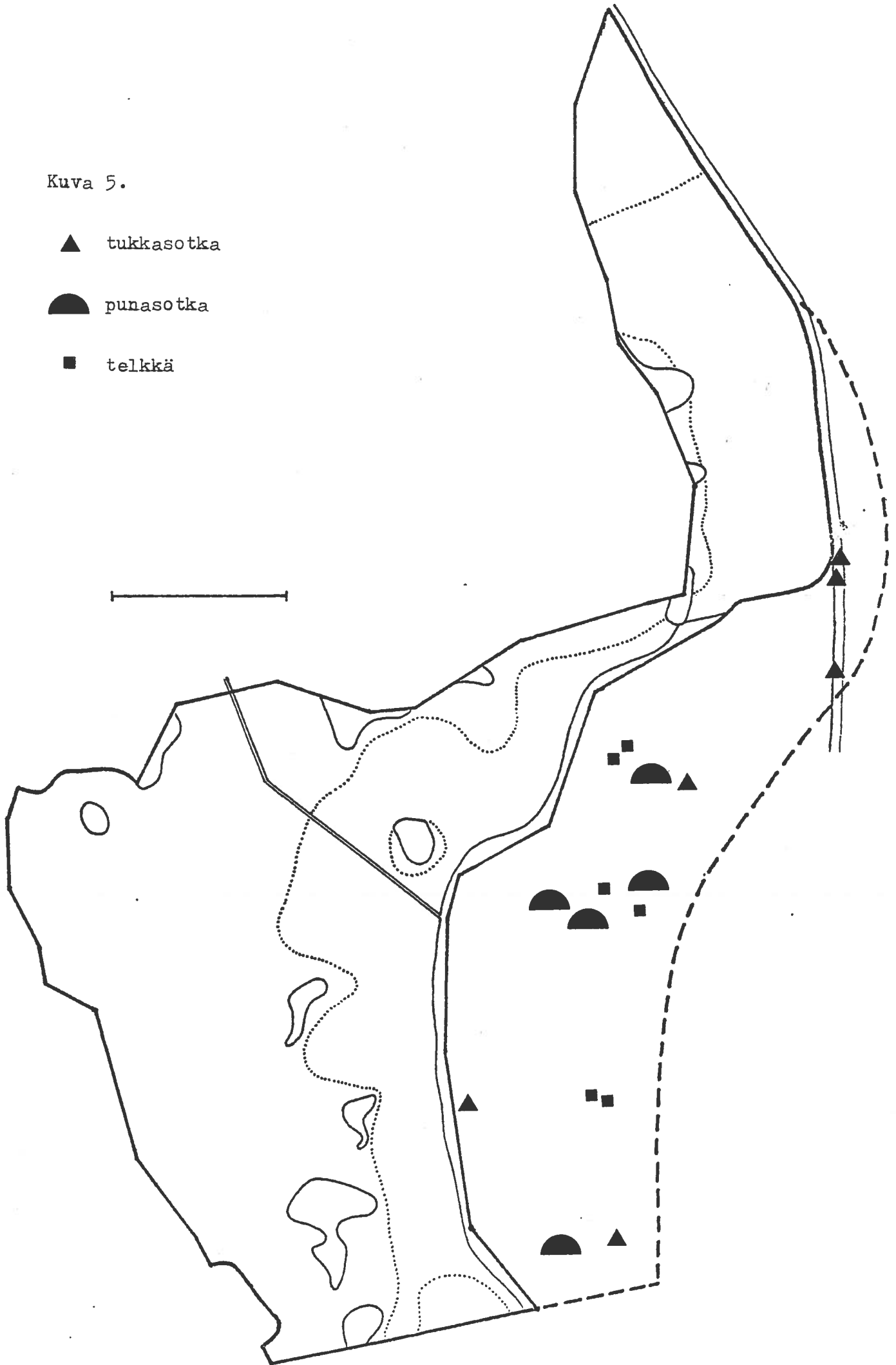

Kuva 5.

▲ tukkasotka

◐ punasotka

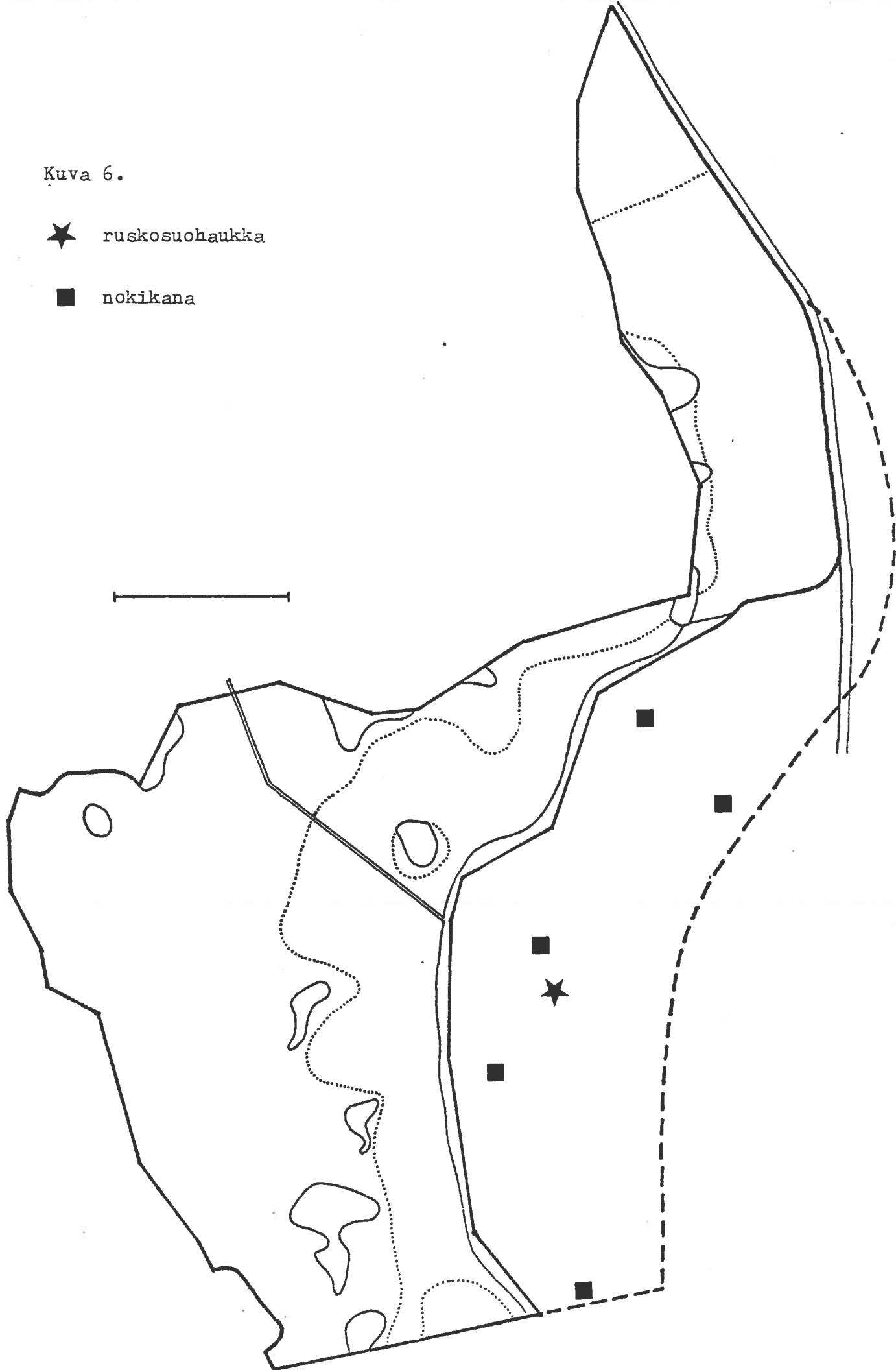
■ telkkä

Kuva 6.

★ ruskosuohaukka

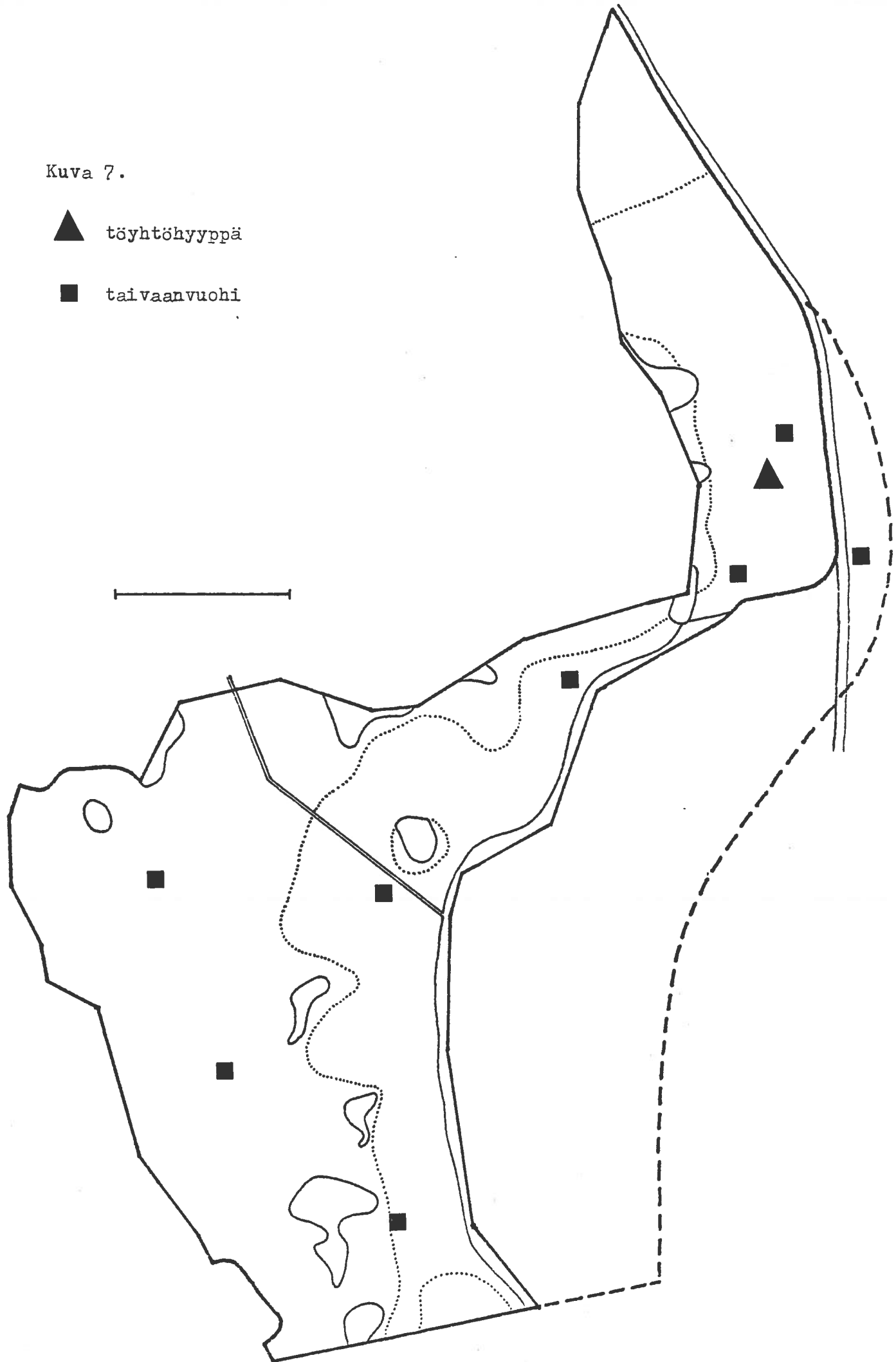
■ nokikana

Kuva 7.

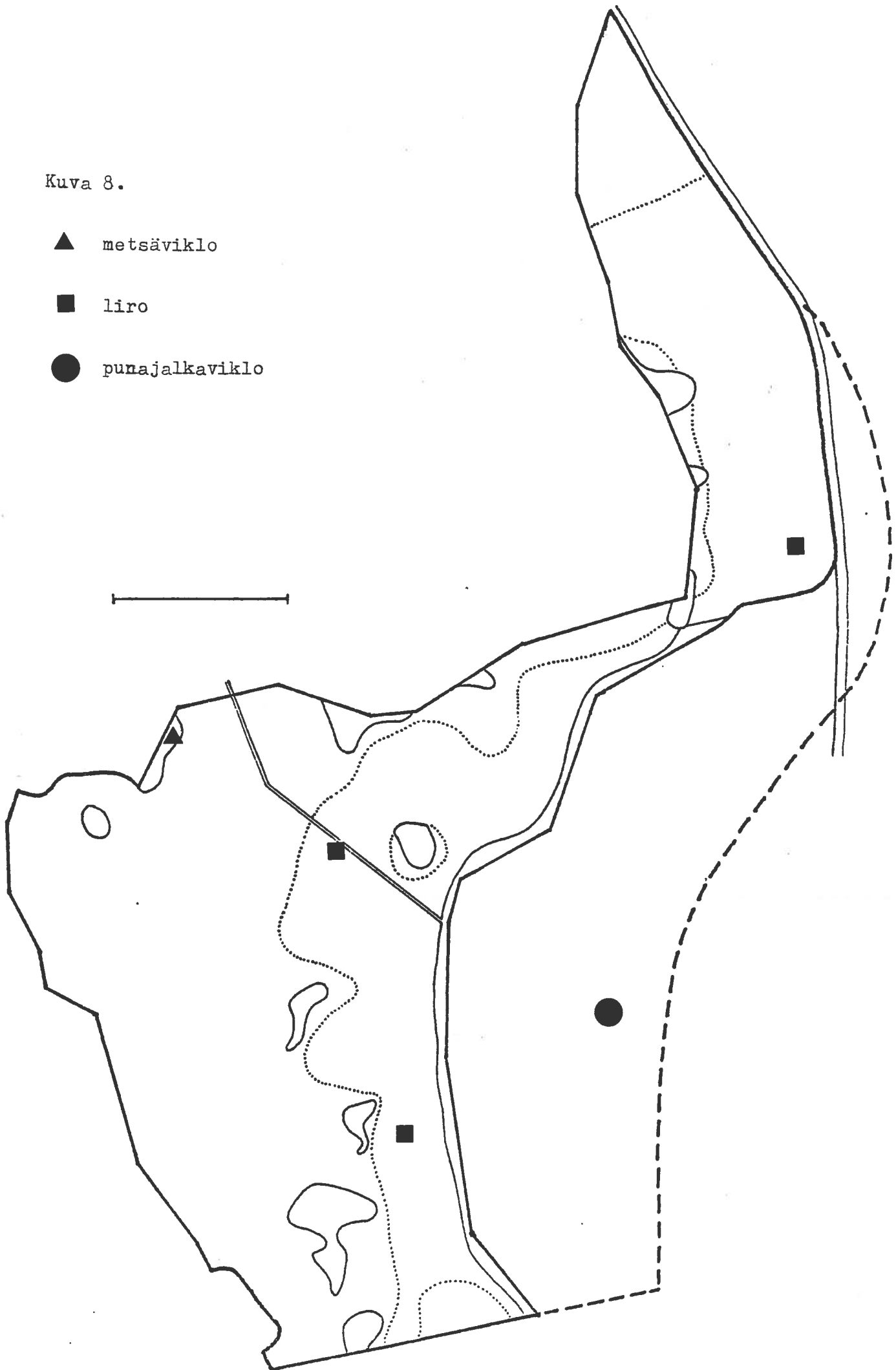
▲ töyhtöhyppä

■ taivaanvuohi

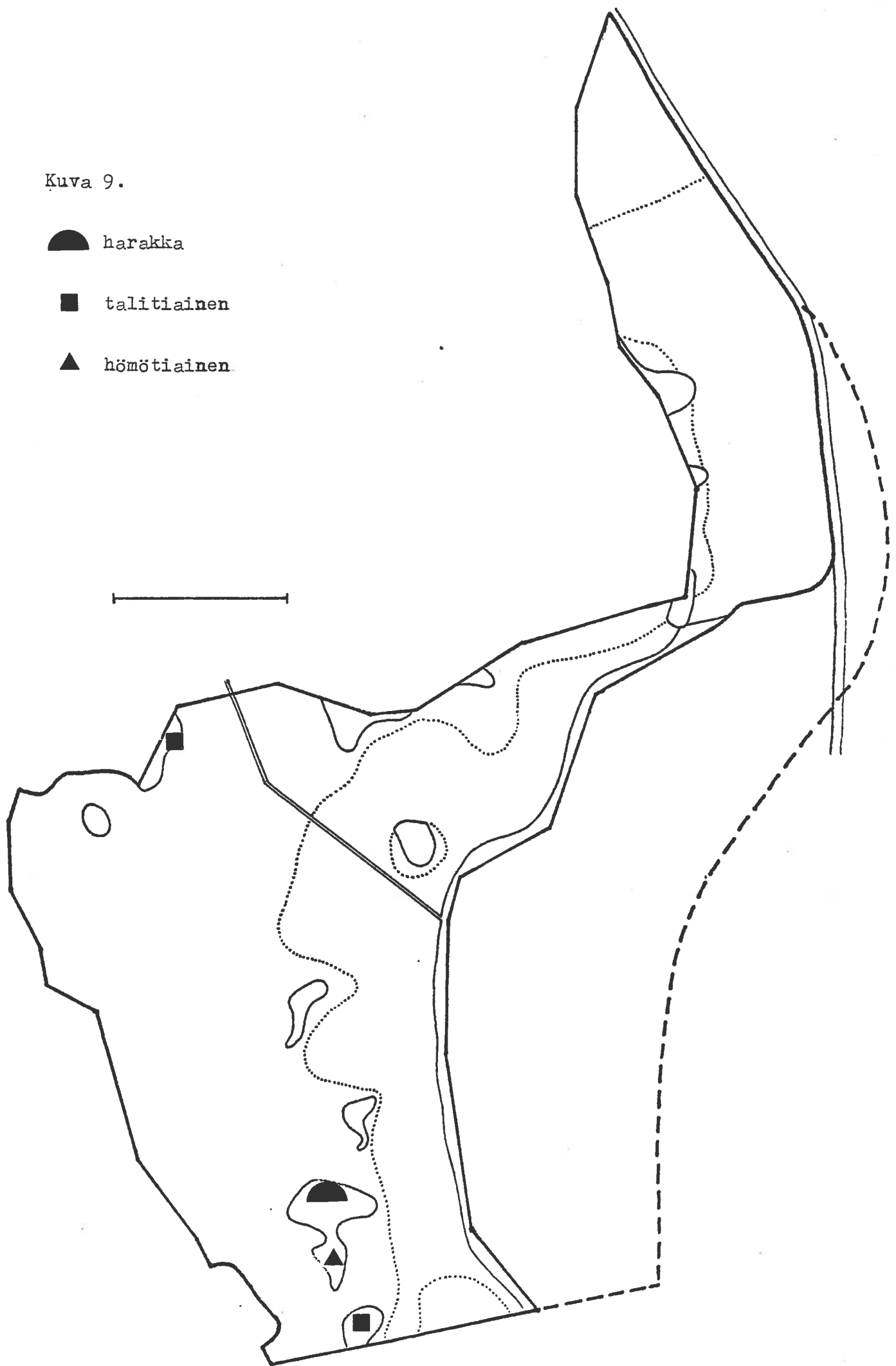
Kuva 8.

- ▲ metsäviklo
- liro
- punajalkaviklo

Kuva 9.

- ◐ harakka
- talitiainen
- ▲ hömötiainen

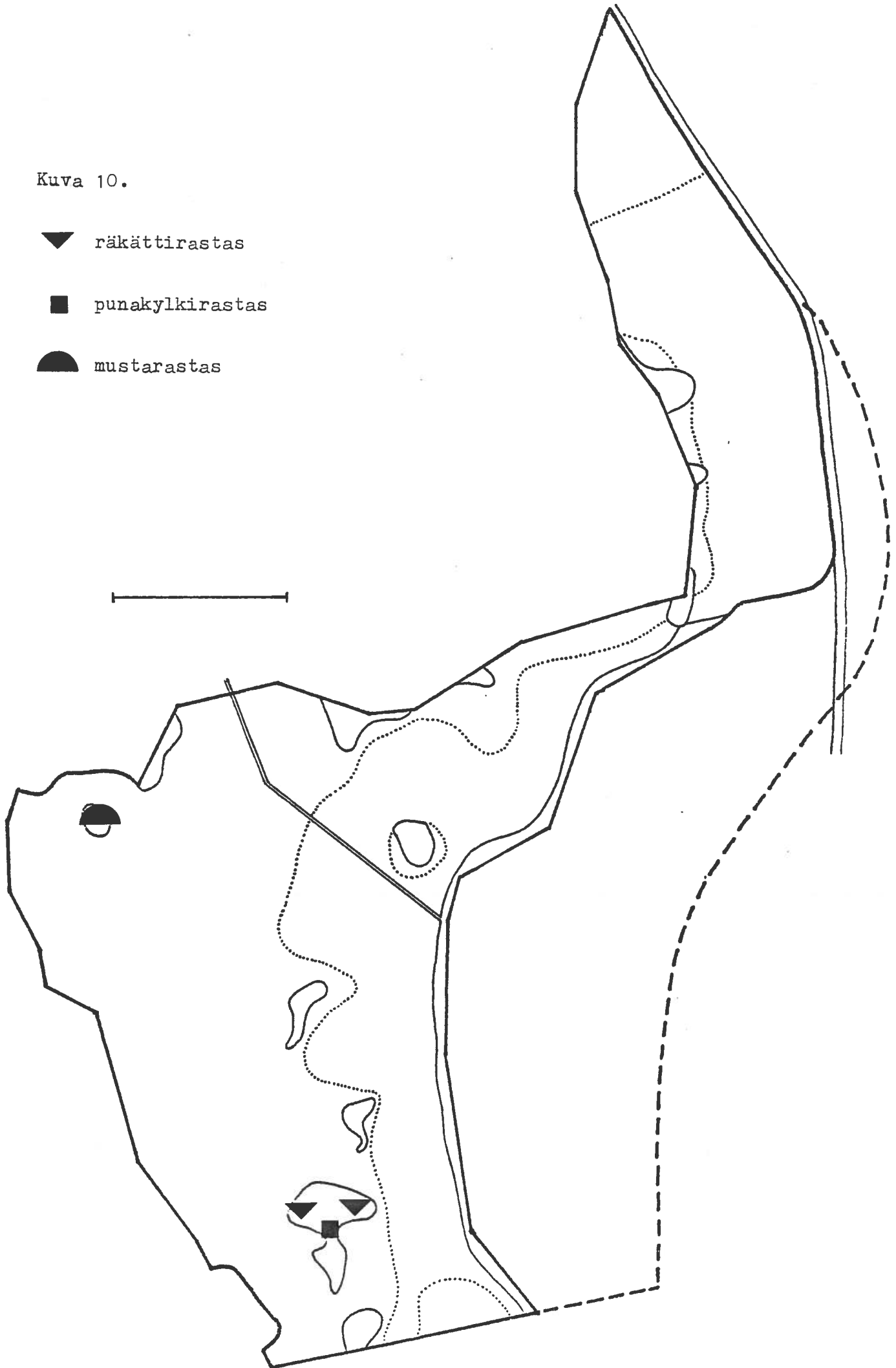

Kuva 10.

▼ räkättirastas

■ punakylkirastas

◐ mustarastas

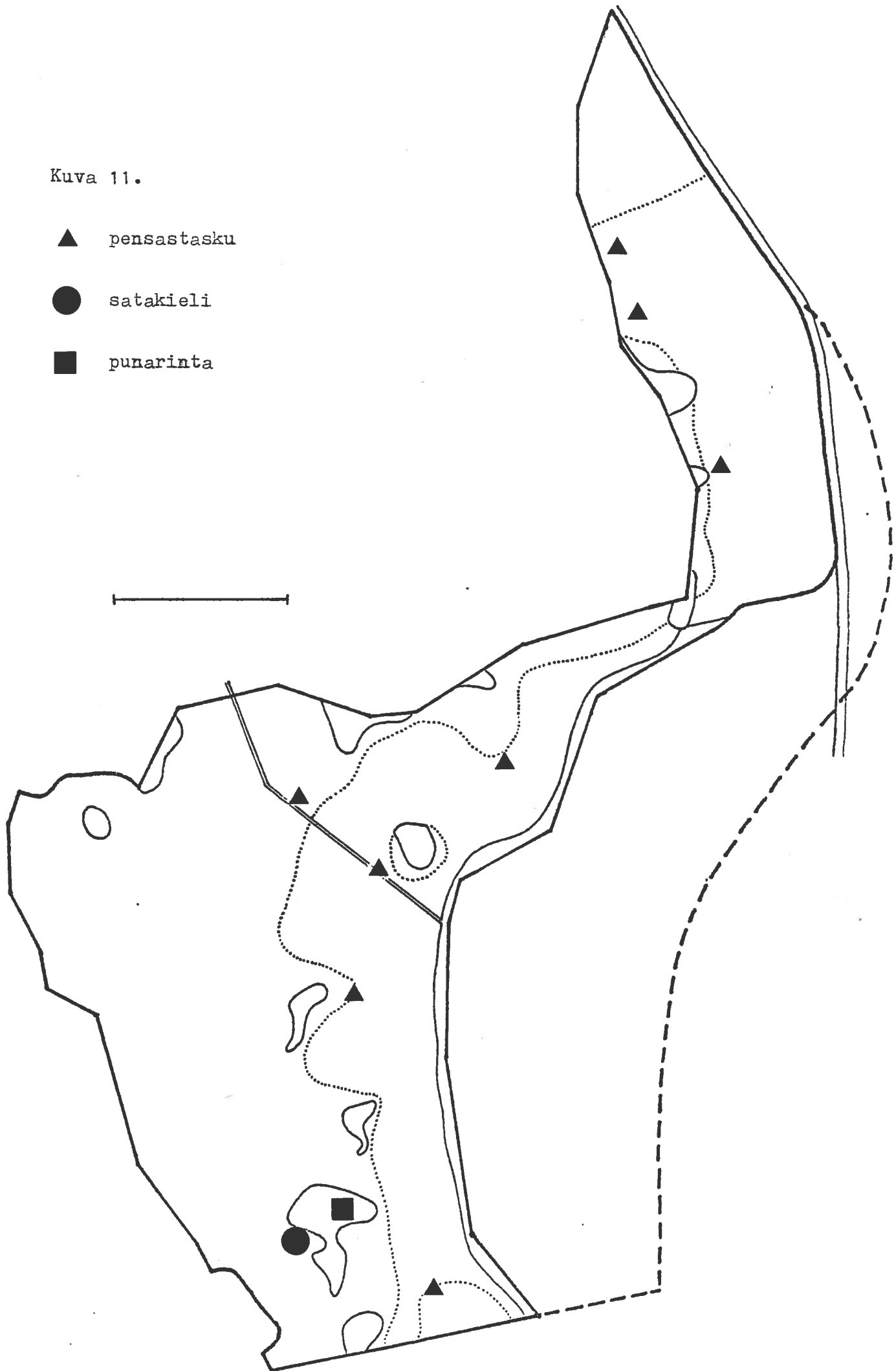

Kuva 11.

▲ pensastasku

● satakieli

■ punarinta

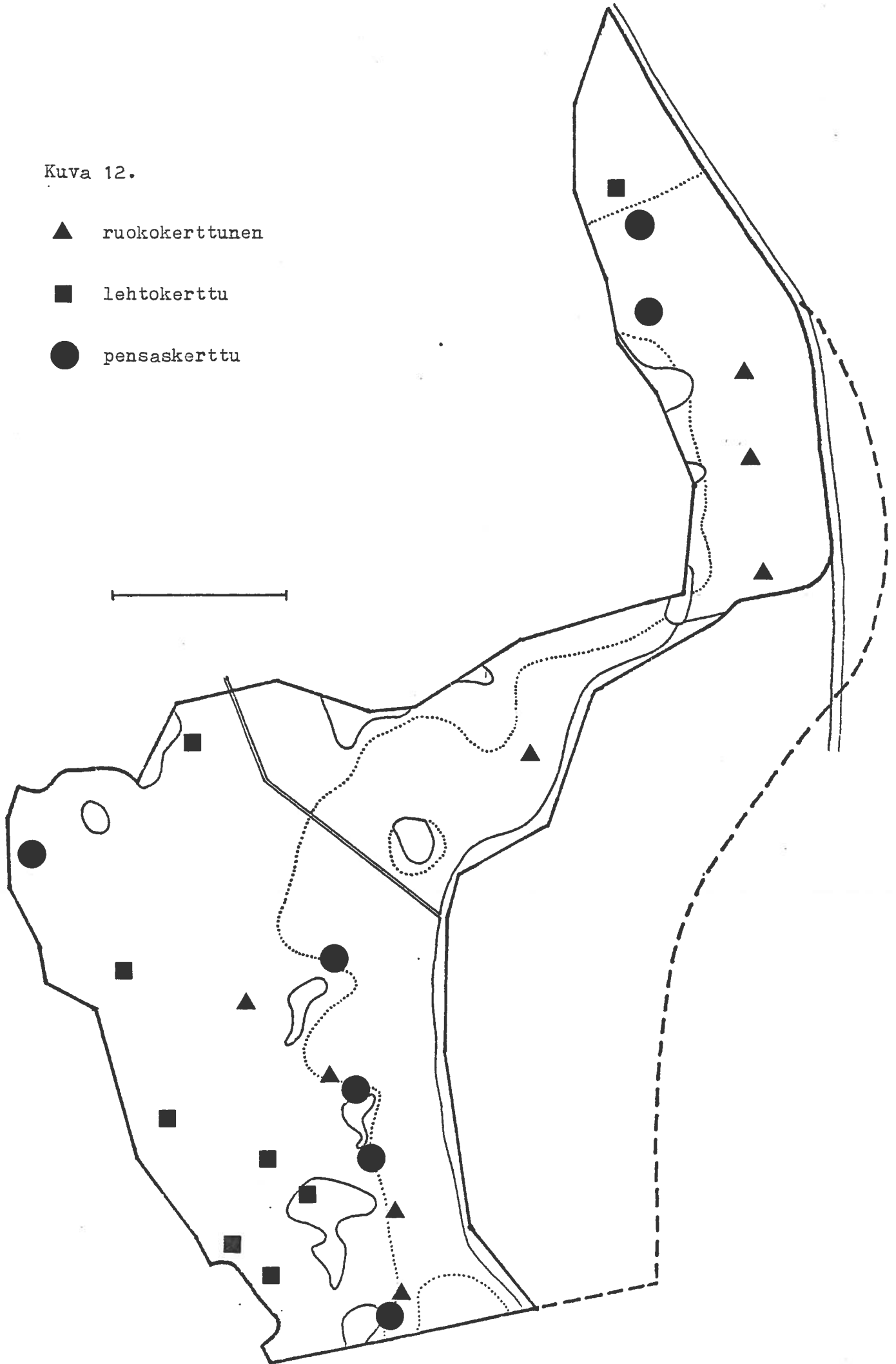

Kuva 12.

▲ ruokokerttunen

■ lehtokerttu

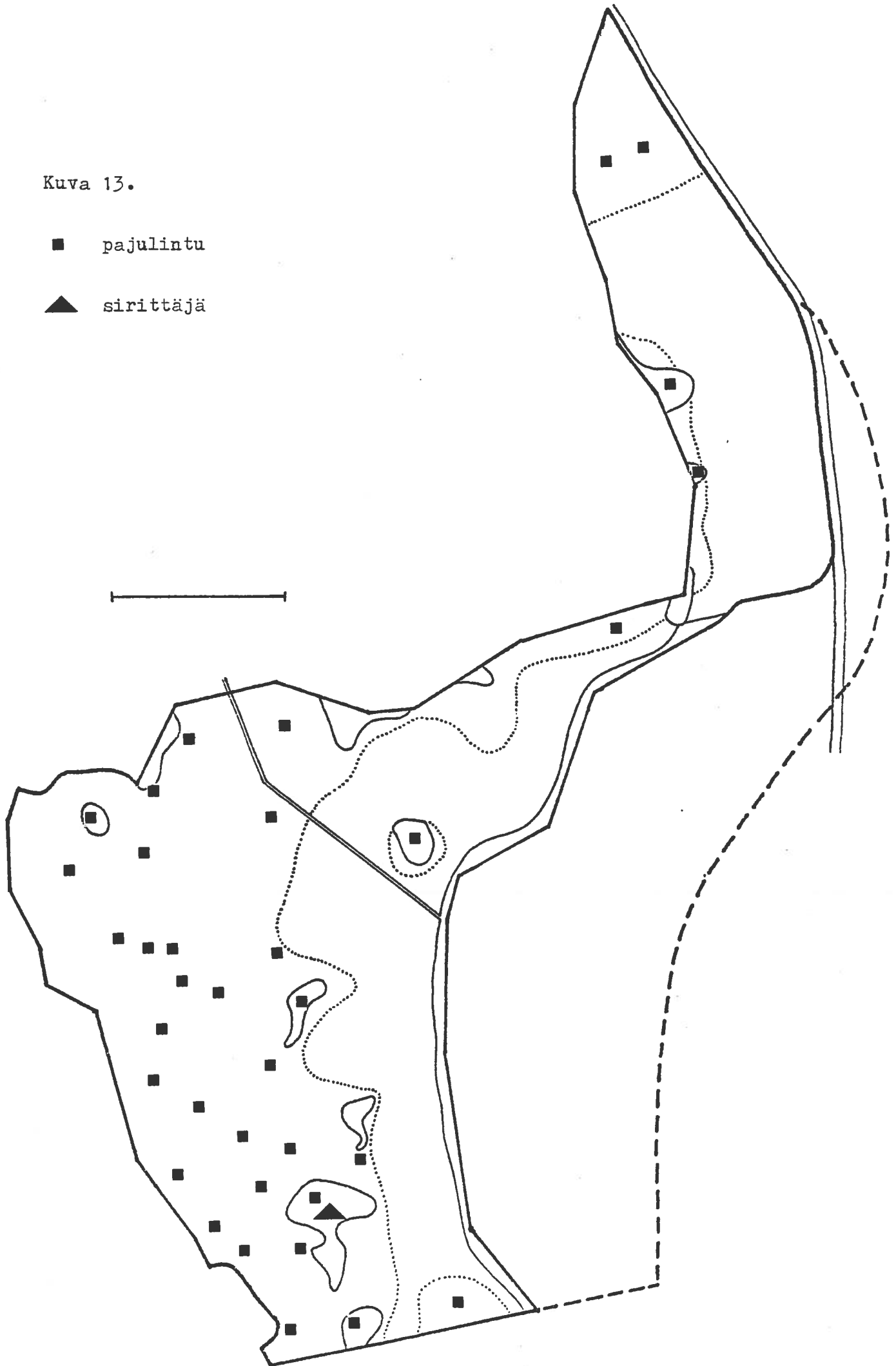
● pensaskerttu

Kuva 13.

■ pajulintu

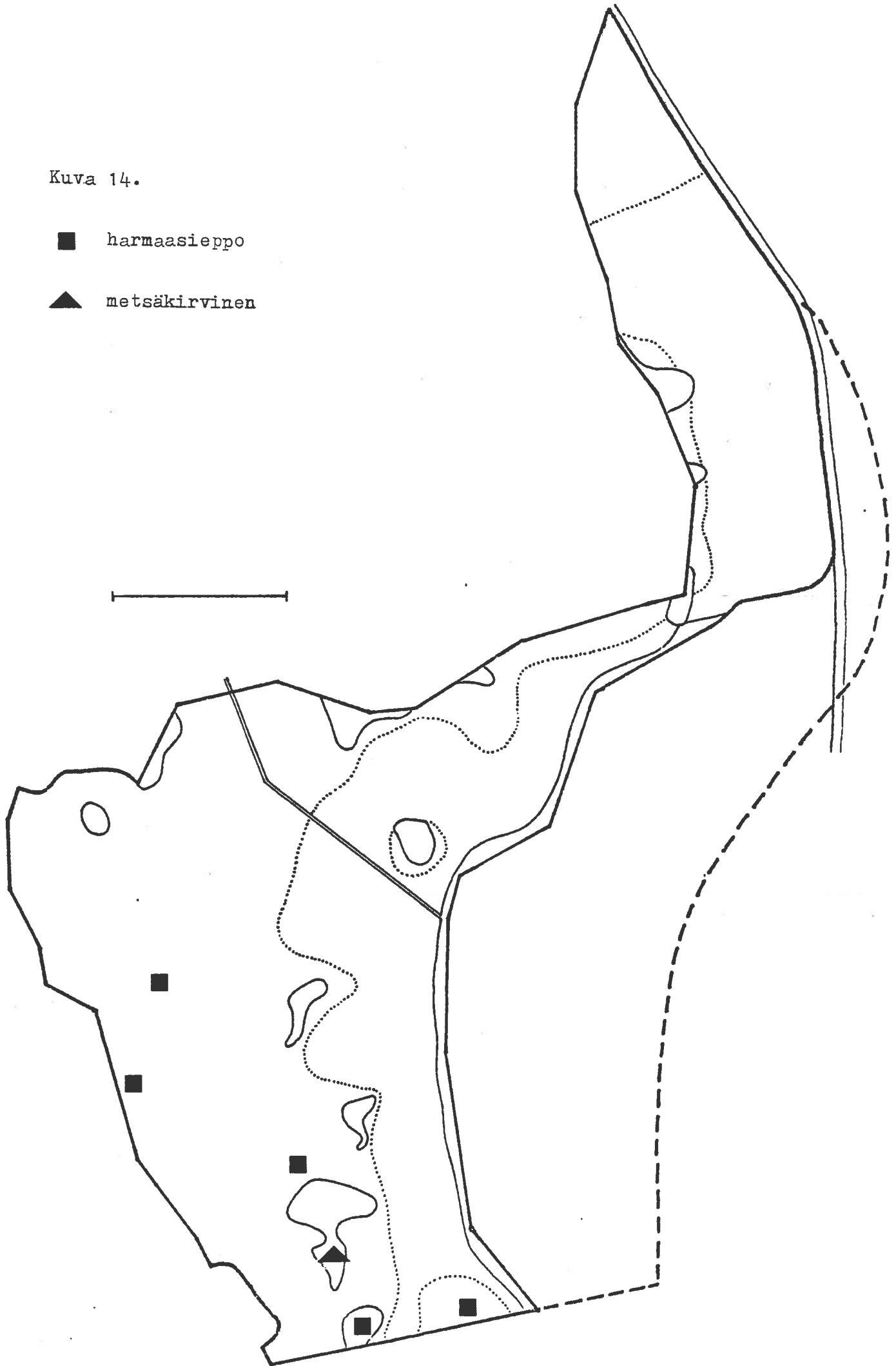
▲ sirittäjä

Kuva 14.

■ harmaasieppo

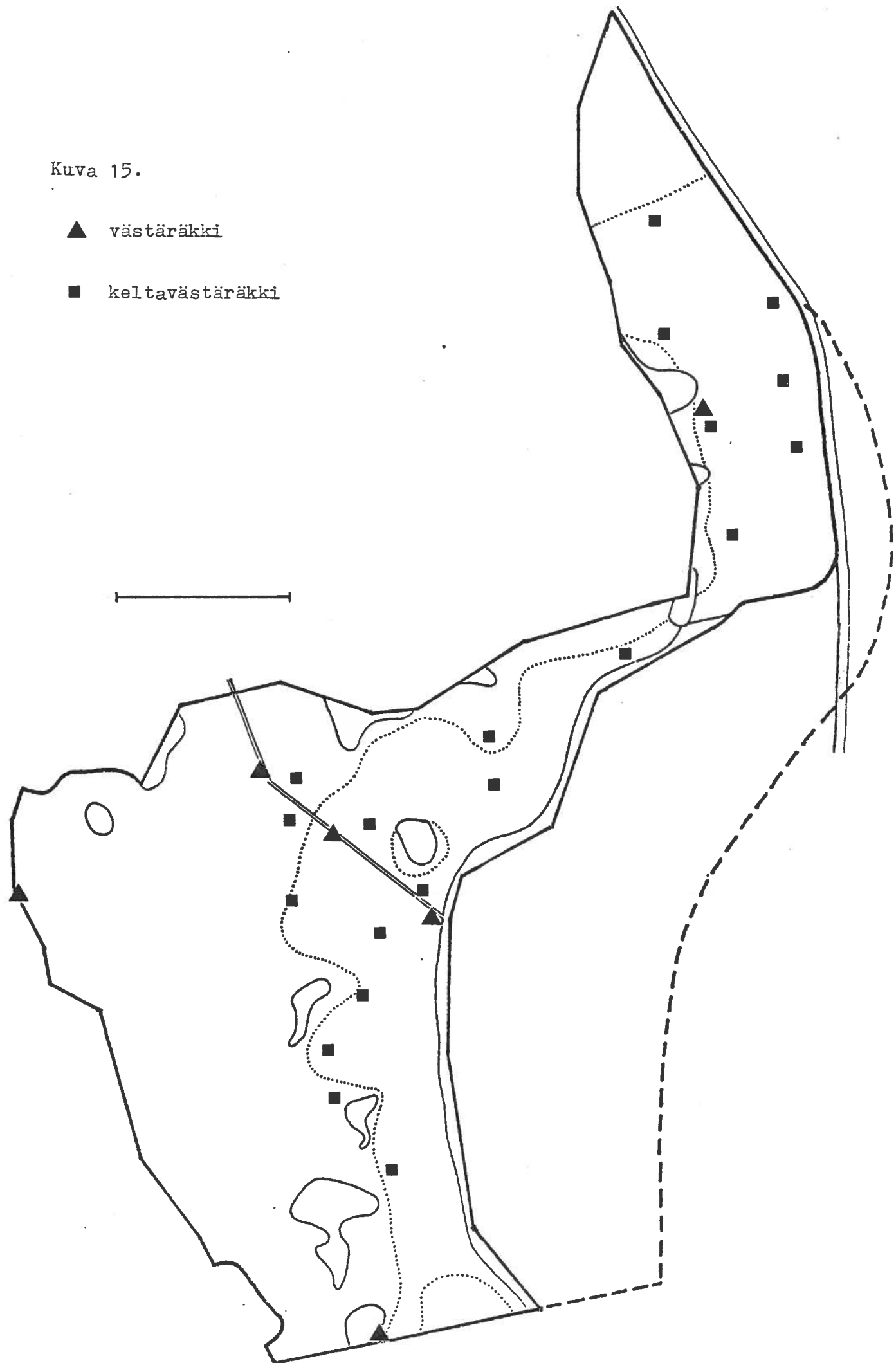
▲ metsäkirvinen

Kuva 15.

▲ västäräkki

■ keltavästäräkki

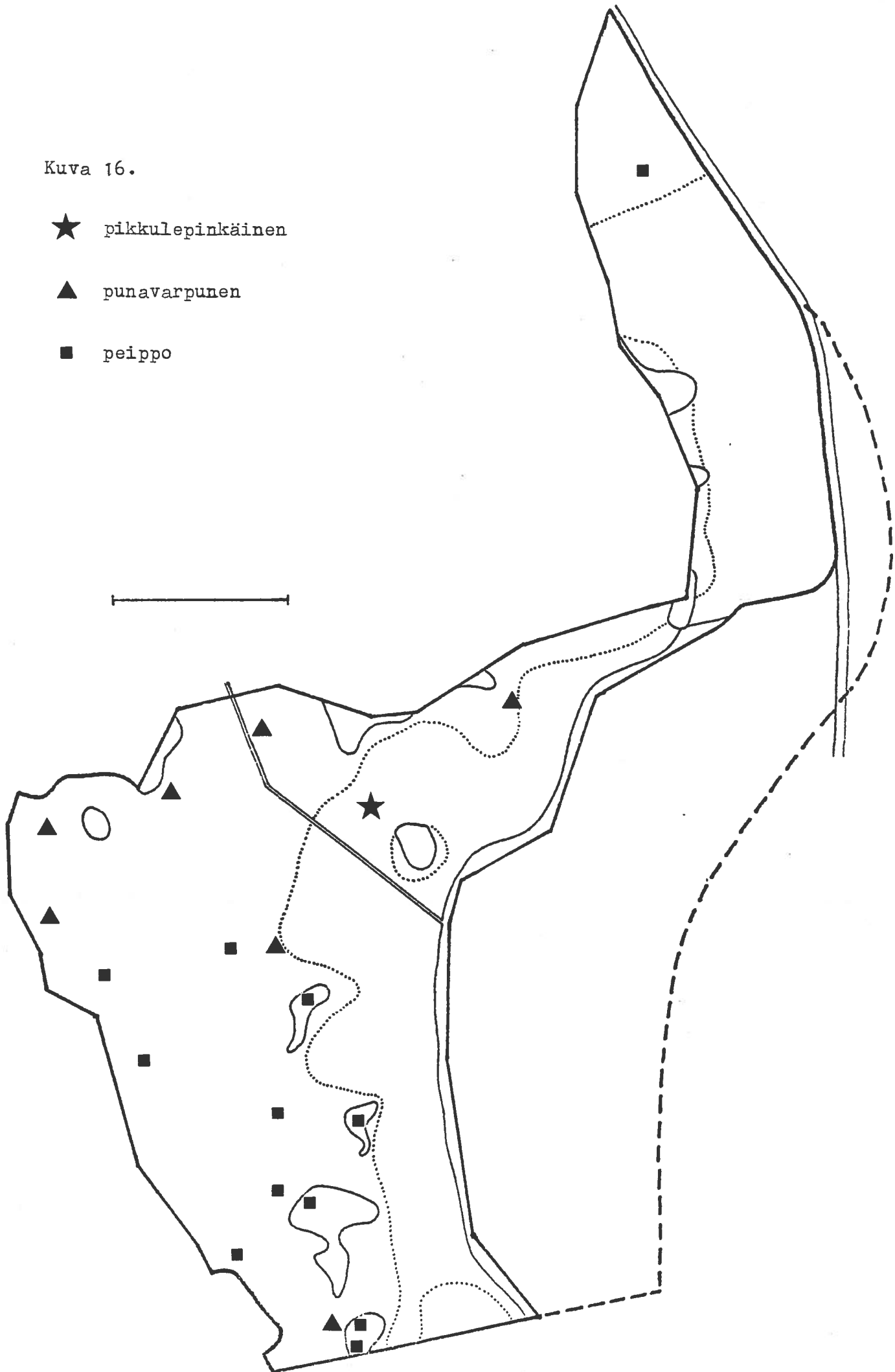

Kuva 16.

★ pikkulepinkäinen

▲ punavarpuinen

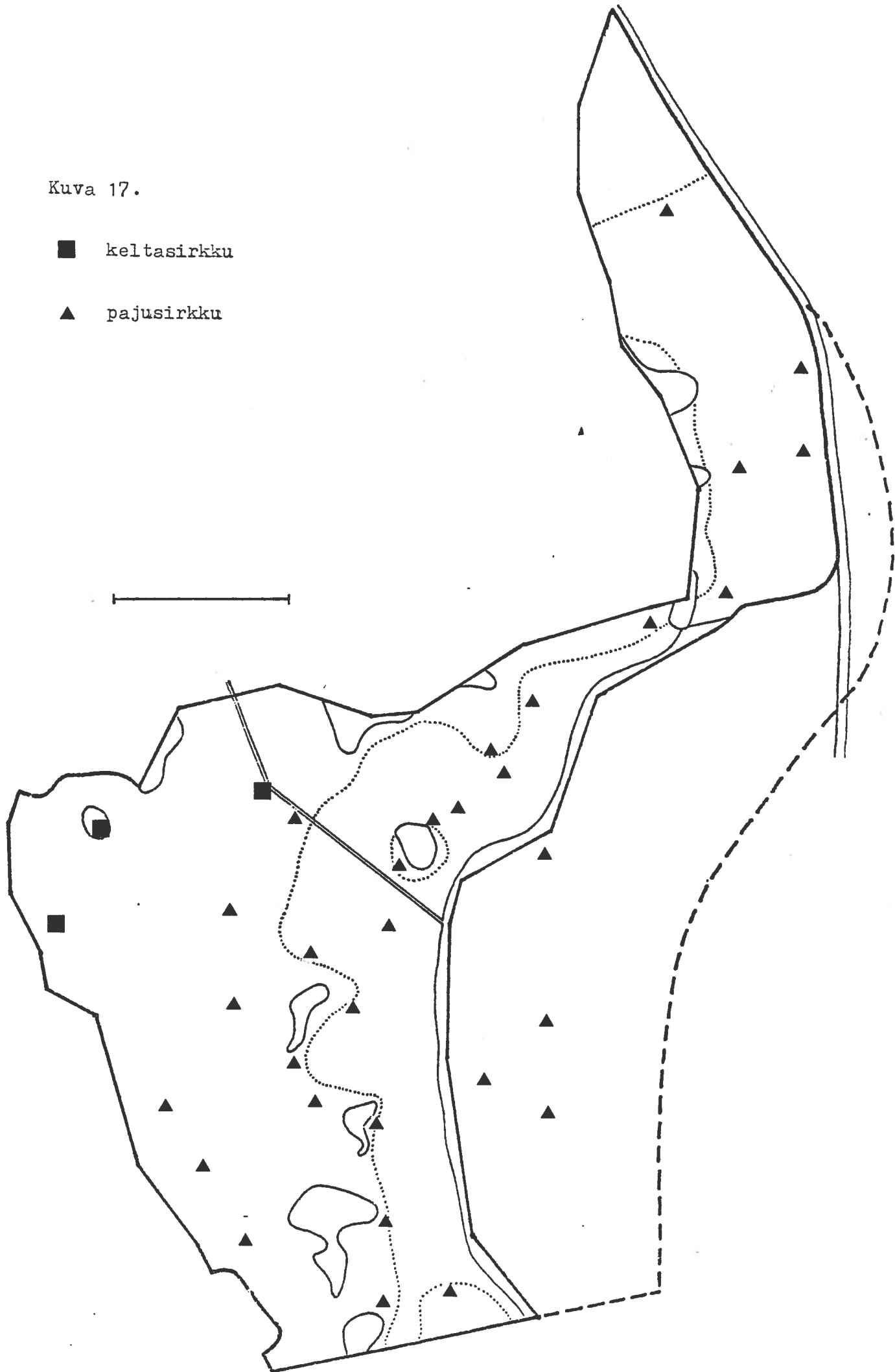
■ peippo

Kuva 17.

■ keltasirkku

▲ pajusirkku

Kuva 18.

• kaikki pesivät lintuparit

